

VERSLAG RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 11 MEI 2026

Op maandag 11 mei vond de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats in Brussel. De minister van Buitenlandse Zaken heeft deelgenomen. Op de agenda van de Raad stonden de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten en de Westelijke Balkan. Ook werd er een update van de dreigingsanalyse besproken in het kader van de Europese Veiligheidsstrategie. Tevens waren de ministers van Buitenlandse Zaken van de Westelijke Balkan uitgenodigd voor een informeel werkontbijt en de minister van Buitenlandse Zaken van Canada voor een informele lunch. Middels dit verslag wordt uw Kamer ook geïnformeerd over de *High-Level Meeting* van de *International Coalition for the Return of Ukrainian Children*, de eerste EU-Syrië *High-Level Political Dialogue* en over de Nederlandse bijdrage aan de civiele GVDB-missie in Armenië.

Russische agressie tegen Oekraïne

De Raad stond stil bij de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. De Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Sybiha nam fysiek deel aan het eerste gedeelte van de bijeenkomst.

Met betrekking tot de implementatie van de steunlening aan Oekraïne benadrukten een aantal lidstaten waaronder Nederland het belang van het centraal stellen van de Oekraïense noden. Nederland onderstreepte hierbij in het bijzonder de mogelijkheid van de derogaties voor aankoop van militair materieel uit derde landen, wanneer dat vooralsnog niet door de Oekraïense of EU defensie-industrie geleverd kan worden. Daarnaast wees Nederland op het belang van substantiële bilaterale steun ter aanvulling op de gezamenlijke steunlening, een eerlijkere lastenverdeling onder EU-lidstaten en het nut van het blijven overwegen van toekomstige inzet van geïmmobiliseerde tegoeden.

Een grote groep lidstaten waaronder Nederland bepleitte een ambitieus 21^e sanctiepakket, waarbij Hoge Vertegenwoordiger (HV) Kaja Kallas en een aantal lidstaten, Nederland inbegrepen, opriepen tot onder meer additionele maatregelen tegen de Russische schaduwvloot. Verder riepen veel lidstaten, waaronder Nederland, op tot het opheffen van de Hongaarse blokkade van middelen binnen de Europese Vredesfaciliteit (EPF) voor militaire steun aan Oekraïne. De Raad ging ook akkoord met het voorstel tot een uitbreiding van het mandaat van de *EU Assistance Mission Ukraine* (EUAM UKR), met de werkterreinen veteranenzorg en het tegengaan van hybride dreigingen. Nederland onderstreepte het belang van gedegen veteranenzorg voor een toekomstbestendig Oekraïne en lichtte eigen bilaterale initiatieven hierop toe.

De Raad besprak verder de voortgang van het toetredingsproces en het belang van hervormingen hierbij. Een overgroot deel van de lidstaten riep in dit licht op tot het zo spoedig mogelijk openen van clusters waarbij een aantal lidstaten benadrukten dat voor Oekraïne dezelfde standaarden moeten gelden als voor andere partners en dat volledig lidmaatschap het einddoel blijft.

Na afloop van de Raad vond een High-Level Meeting plaats van de *International Coalition for the Return of Ukrainian Children*. Doel van de bijeenkomst was om de ontvoering van Oekraïense kinderen door Rusland hoog op de internationale agenda te houden, de gezamenlijke inspanningen voor hun veilige terugkeer, re-integratie en rehabilitatie te versterken en derde landen die nog geen deel uitmaken van de coalitie aan te moedigen zich alsnog voor dit thema in te zetten. De Raad heeft sancties aangenomen tegen betrokkenen bij deze kindontvoeringen. Nederland benadrukte het belang van het lokaliseren en herenigen van kinderen met hun families, evenals het bieden van psychosociale hulp. Daarnaast wees Nederland op de eerder dit jaar aangekondigde extra bijdrage van EUR 2 miljoen ter ondersteuning voor dit thema.

De situatie in het Midden-Oosten

De Raad stond stil bij het conflict in het Midden-Oosten, in het licht van het fragiele staakt-het-vuren tussen de VS en Iran en de voortdurende belemmeringen van vrije doorvaart in de Straat van Hormuz (SvH). De uitbreiding van het sanctie-instrument om Iran's belemmering van de vrije doorvaart in de SvH te adresseren is bijna een feit en hier zal door de EU spoedig opvolging aan worden gegeven. Ook sprak de Raad over het momentum om de samenwerking tussen de EU en de Golfstaten te versterken. Tot slot stond de Raad stil bij maritieme inzet in de vorm van versterking EUNAVOR ASPIDES en het door Frankrijk en Verenigd Koninkrijk genomen initiatief. Nederland focust zich op dit initiatief, aangezien de uitwerking al vergevorderd is en bouwt op een brede internationale coalitie, waaronder ook de Golfstaten en partners in Azië.

De Raad sprak tevens over de situatie in de Gazastrook en de Westelijke Jordanoever, die nog altijd schrijnend is. Meerdere lidstaten, waaronder Nederland, veroordeelden de uitbreiding van nederzettingen en het toenemende kolonistengeweld op de Westelijke Jordanoever. De Raad bereikte politiek akkoord voor de aanneming van het derde sanctiepakket tegen gewelddadige kolonisten en hun organisaties. Tevens stemde de Raad in met de aanneming van het derde sanctiepakket tegen Hamas en de *Palestinian Islamic Jihad* (PIJ). Beide pakketten zijn mede op initiatief van Nederland tot stand gekomen. De Raad stond tevens stil bij handel met illegale Israëliëse nederzettingen. Nederland gaf aan te werken aan nationale maatregelen tegen producten uit illegale nederzettingen in de door Israël bezette gebieden, vanwege het uitblijven van EU-maatregelen. Hierbij benadrukte Nederland, net als andere lidstaten, dat EU-maatregelen effectiever zijn en daarom de voorkeur hebben. Nederland onderstreepte wederom het belang dat Israël van koers verandert en dat maatregelen richting Israël middelen zijn om dat doel te bereiken en geen doel op zichzelf zijn. Het kabinet zal in lijn met relevante moties en toezeggingen aan het parlement zich blijven inzetten voor het vergroten van draagvlak hiervoor onder andere EU-lidstaten.

EU-Syrië (High-Level Political Dialogue)

En marge van de RBZ vond de eerste *High-Level Political Dialogue* met Syrië plaats. De Raad kwam eerder overeen om de gedeeltelijke opschorting van de samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Syrië terug te draaien. Nederland benadrukte het belang van de dialoog tussen de EU en Syrië. Hierbij benadrukte Nederland tevens het belang van de rechtstaat, democratisch bestuur en *accountability*. Een inclusieve transitie is nodig om te zorgen dat Syriërs van alle gemeenschappen zich veilig en vertegenwoordigd voelen. Nederland gaf tevens aan dat de diaspora een belangrijke rol kan spelen bij de wederopbouw van Syrië en noemde in dat kader ook vrijwillige, veilige en waardige terugkeer.

Werklunch met minister van Buitenlandse Zaken Canada

De Canadese minister van Buitenlandse Zaken, Anita Anand, nam deel aan de informele werklunch tijdens de Raad Buitenlandse Zaken. Canada is een belangrijke partner van de EU en Nederland, zowel op het gebied van veiligheid als economie. In het licht van huidige geopolitieke uitdagingen en een gedeelde waardenbasis kwam duidelijk de wederzijdse wens tussen EU-lidstaten en Canada naar voren voor nog nauwere samenwerking. Nederland sprak waardering uit voor de hechte relatie met Canada en benadrukte het belang van verdere samenwerking op kritieke grondstoffen.

Westelijke Balkan

Na een ontbijtssessie met de ministers van Buitenlandse Zaken uit de Westelijke Balkan, werd door de Raad gesproken over de relatie van de EU met de Westelijke Balkan. EU-lidstaten spraken steun uit voor het verder

versterken van de samenwerking met de Westelijke Balkanlanden op het EU Gemeenschappelijk Buitenland- en Veiligheidsbeleid (GBVB) en Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB) en over het vergroten van de weerbaarheid van de regio tegen beïnvloeding van derde landen. Daarbij werd onder meer aandacht besteed aan de aanpak van hybride dreigingen, inclusief *Foreign Information Manipulation and Interference* (FIMI), het bevorderen van verdere aansluiting bij het GBVB, het verdiepen van veiligheids- en defensiesamenwerking via partnerschappen en de inzet van instrumenten onder de Europese Vredesfaciliteit (EPF). Nederland benadrukte namens de Benelux het belang van volledige GBVB-aansluiting, inclusief de implementatie van EU sancties, en sprak zorgen uit over het anti-EU narratief in sommige Westelijke Balkanlanden. Alle EU ministers onderstreepten dat het EU-perspectief van de regio een prioriteit is. Nederland benadrukte in Benelux-verband specifiek het belang van hervormingen op het gebied van de rechtsstaat. Een aantal EU-lidstaten sprak zorgen uit over het aangekondigde aftreden van de Hoge Vertegenwoordiger voor Bosnië en Herzegovina, Christian Schmidt.

Update EU Dreigingsanalyse

De Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) en het *EU Intelligence and Situation Centre* (INTCEN) gaven een vertrouwelijke briefing aan de Raad over de update van de EU Dreigingsanalyse. Deze analyse betreft een gerubriceerd EU-document.

Nederlandse bijdrage aan civiele GVDB-missie Armenië

Op 21 april jl. besloot de Raad Buitenlandse Zaken een nieuwe civiele Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB)-missie in Armenië op te richten. Via deze brief wil ik u informeren dat Nederland met een nationaal kader van circa vijf civiele functionarissen zal bijdragen aan de *European Union Partnership Mission* (EUPM) Armenië.